

21. Szókincsünk bővítésének forrásai

Szerző dezs

Magyar nyelvtan tétel

21. Szókincsünk bővítésének forrásai

Szókincsünk
bővítésének két fontos
forrása van:

1. Külső
szóalkotási mód:

-

Az idegen szavak:
ezek későbbi átvételek,
nem illeszkedtek
be teljesen nyelvünk
rendszerébe,
pl. jetzki, projekt, image, manager…

-

Nemzetközi vándorszavak:
ezeket nem egy nyelvből vettük át, pl.
trolli, hotel, metró…

-

Jövevényszók:
teljesen beilleszkedtek a nyelvi
rendszerbe, csak a nyelvészek számára
tűnnek
idegennek;

török

szláv

német

latin

iráni

olasz

disznó

ugar

gróf

tábla

tej

füge

betű

koma

herceg

iskola

tehén

mandula

ács

csizma

borbély

kolostor

arany

kandalló

bor

megye

papír

ceruza

hús

piac

2. Belső szóalkotási

mód:

-

Szóképzés:

Mai szavaink legnagyobb hányada belső keletkezésű szó, a nyelvrokonoktól való

elválás után keletkeztek ősi, vagy idegen tövekből való képzés útján.

Alapszavak

száma kb. 1000. Ősi képzőink egy része is finnugor eredetű;

pl. t,

d,

l, s, g… álom→ alszik, hervad→

hervadoz, mozog→ mozgat, vág→

váogat

-

Szóösszetétel: pl. nő +

férfi = nép, orr + száj = orca,

öt + tíz = ötven,

bírságnap = ítéletnap

-

Mozaikszók: rövidítésekből

alakult ki, pl. MÁV, MAHART,

BKV…

-

Tükörszók:

idegen minta alapján belső, pontos

fordítás,

pl.

állat kert→

Tier garten

anya nyelv→

Mutter sprache

világ nézet→

Welt anschaung

-

Szóelvonás:
(vagy negatív
szóképzés), pl.

kapál→
kapa

perel→
per

képviselő→
képvisel

parancsol→
parancs

-

Szórövidülés: ősi
és ma
is élő szóalkotási mód, pl.

mozgó→
mozi

expresszó→
presszó

köszönöm→
köszi

trolibusz→
troli

-

Szóhasadás:
az a jelenség, amikor 1 szónak
megváltozik a
hangrendisége, ezáltal új
szó
lesz,
de az etimológia ugyan az, pl.

család→
cseléd
nevel→
növel
selejt→
sejt

FELADAT: